

LEKCE 8

Gramatické penzum

- slovtvorba: odvozování slov řeckými předponami a příponami
- slovtvorba: shrnutí a doplnění (odvozování slov latinskými příponami)

Lexikální okruh

- klinické termíny

Cíle lekce

- analyzovat strukturu slov v klinických i anatomických termínech
- porozumět významu lékařských termínů na základě znalostí principů slovtvorby

Slovtvorba – odvozování slov řeckými předponami

Řecké předpony mají obdobnou funkci jako latinské prefixy probírané v 7. lekci. Slouží k pozměnění významu základového slova z hlediska označení místa, času, identifikace nebo negace. Většina řeckých prefixů pochází z předložek.

Přehled základních řeckých předpon

předpona	význam	příklad	český ekvivalent
a- (an-)	zápor	<i>apnoë</i> <i>anaemia</i>	zástava dechu chudokrevnost
ana-	1. opět, znovu 2. roz-	<i>anastomōsis</i> <i>analysis</i>	spojení, propojení rozklad
anti- (ant-)	proti	<i>antisēpsis</i>	ničení choroboplodných zárodků dezinfekcí
apo-	od, pryč	<i>apophysis</i>	výrůstek, hrbolek kosti
cata-	z, ze (shora dolů)	<i>catarrhus</i>	katar (zánět sliznice provázený tvorbou sekretu)
dia- (di-)	1. roz- 2. skrz 3. mezi	<i>diagnōsis</i> <i>diabētēs</i> <i>diencephalon</i>	rozpoznání (nemoci) úplavice mezimozek
dys-	porucha, obtížnost	<i>dystrophia</i> <i>dyspnoë</i>	porucha výživy dušnost, namáhavé dýchání
ec-, ecto-, exo-	vně, mimo	<i>ectopia</i>	chybné uložení orgánu mimo své obvyklé místo
en- (em-)	v, dovnitř	<i>encephalon</i> <i>embolia</i>	mozek vmetnutí
endo- (end-)	uvnitř	<i>endocardium</i>	srdeční nitroblána
epi- (ep-)	na, nad, při	<i>epidermis</i> <i>epigastrium</i> <i>epicardium</i>	pokožka nadbřišek přísrdečník
eu-	dobře, normální stav	<i>eupnoë</i> <i>euthanasia</i>	normální dýchání důstojné ukončení života
hyper-	1. nad (místně) 2. zvýšená činnost	<i>hypertonia</i> <i>hypertrophia</i>	zvýšený tlak, napětí zbytnění, zvětšení
hypo- (hyp-)	1. pod (místně) 2. snížený stupeň	<i>hypophysis</i> <i>hypotrophia</i>	mozkový podvěsek podvýživa
meta- (met-)	1. za, po	<i>metencephalon</i> <i>metastasis</i>	zadní mozek druhotné ložisko

	2. změna	<i>metabolismus</i>	látková přeměna
para- (par-)	1. při, vedle 2. podobnost	<i>paramētrium</i> <i>parasītus</i> <i>paratyphus</i>	děložní vazivo příživník, parazit onemocnění podobné tyfu
peri-	kolem, okolo	<i>periosteum</i> <i>pericardium</i>	okostice osrdečník
pro-	před	<i>prognōsis</i>	předpověď
syn- (sy-, sym-)	s, se, spolu	<i>synostōsis</i> <i>syndrōma</i>	kostěný srůst sousedních kostí soubor příznaků určitého onemocnění

Slovtvorba – odvozování slov řeckými příponami

Odvozováním slov pomocí sufixů se rozumí připojení přípony ke genitivnímu kmeni základového slova. I přípony fungují jako nositelé specifického významu, tzn. upravují nebo pozměňují význam derivovaného slova. Následující přehled řeckých substantivních přípon obsahuje ty nejdůležitější a nejčastěji používané, jejichž znalost je zásadní zejména pro orientaci v klinické terminologii.

Přehled základních řeckých přípon

Substantivní přípony

předpona	význam	příklad	český ekvivalent
-ia	onemocnění	<i>ischaemia</i>	místní nedokrevnost tkáně nebo orgánu
-iāsis	onemocnění (její původ nebo přirovnání)	<i>cholēlithiāsis</i> <i>psōriāsis</i>	žlučové kameny lupénka
-ismus	onemocnění, odchylka od normy	<i>alcoholismus</i> <i>strabismus</i>	nadměrné užívání alkoholu šilhání
-itis	zánět	<i>arthritīs</i>	zánět kloubu
-ōsis	onemocnění (pro které není charakteristický zánět)	<i>nephrosīs</i> <i>psychōsis</i>	nezánětlivé onemocnění ledvin duševní onemocnění
-ōma	nádor	<i>myōma</i>	nezhoubný nádor ze svalové tkáně
-ōmatōsis	mnohonásobný výskyt nádorů	<i>myōmatōsis</i>	mnohonásobný výskyt nádorů ze svalové tkáně

Další přehledy shrnují a doplňují řecké a latinské sufixy, o kterých již byl veden výklad v předcházejících lekcích.

Řecké adjektivní přípony – shrnutí

přípona	význam	příklad	český ekvivalent
-eus, a, um	vztah, příslušnost	<i>oesophageus, a, um</i>	jícnový, patří k jícnu
-icus, a, um	vztah, příslušnost	<i>gastricus, a, um</i>	žaludeční
-ideus, a, um	podobnost	<i>pterygoideus, a, um</i>	křídlový (podobný křídlu)

Latinské substantivní přípony – shrnutí a doplnění

přípona	význam	příklad	český ekvivalent
-(c)ulus, a, um -ellus, a, um -olus, a, um	zdrobněliny	<i>denticulus</i> <i>cerebellum</i> <i>artēriola</i>	zoubek mozeček tepénka
-itās	1. vlastnost 2. stav	<i>aciditās</i> <i>dēformitās</i>	kyselost znetvoření
-(t)iō -(s)iō -(x)iō	činnost nebo její výsledek	<i>abductiō</i> <i>tensiō</i> <i>flexiō</i>	odtažení napětí, tlak ohýbání, ohnutí, ohyb
-(t)or -(s)or -(x)or	činitel	<i>abductor</i> <i>tensor</i> <i>flexor</i>	odtahovač napínač ohybač
-(t)ūra -(s)ūra	činnost nebo její výsledek	<i>curvātūra</i> <i>incīsūra</i>	zakřivení zářez

Latinské adjektivní přípony – shrnutí a doplnění

přípona	význam	příklad	český ekvivalent
-ālis, e -āris, e	vztah, příslušnost	<i>temporālis, e</i> <i>mūsculāris, e</i>	spánkový svalový
-ātus, a, um	opatřený něčím	<i>caudātus, a, um</i>	opatřený ocasem, ocasatý
-eus, a, um -āneus, a, um	vztah, příslušnost	<i>osseus, a, um</i> <i>cutāneus, a, um</i>	kostní kožní
-ilis, e -bilis, e	možnost, schopnost	<i>fragilis, e</i> <i>operābilis, e</i>	křehký, lámavý operovatelný
-ōsus, a, um	1. příslušnost 2. hojnost	<i>vēnōsus, a, um</i> <i>ulcerōsus, a, um</i>	žilní vředovitý

Nejběžnější řecké slovní základy a příklady jejich odvození

V anatomických termínech se nejčastěji uplatňují latinská slova, převaha řeckých slovních základů je zase příznačná pro klinickou terminologii. Následující tabulka představuje výběr z nejběžnějších řeckých výrazů (podrobněji bude o nich pojednáno v lekci 9 věnované kompozici termínů, jejichž znalost je stěžejní zejména pro pochopení významu klinických a patologických termínů).

řecká pojmenování anatomických struktur	význam	příklad	český ekvivalent
arthr-	kloub (arthron)	<i>arthritīs</i> <i>arthrōsis</i> <i>synarthrōsis</i>	zánět kloubu nezánětlivé onemocnění kloubu pevný kloub (spojení kostí bez kloubní dutiny)
cardi-	srdce (kardiā)	<i>endocardium</i> <i>pericardium</i>	srdeční nitroblána osrdečník
cephal-	hlava (kefalē)	<i>diencephalon</i> <i>metencephalon</i>	mezimozek zadní mozek
chondr-	chrupavka (chondros)	<i>perichondrium</i> <i>synchondrōsis</i>	ochrustavice (obal chrupavky) chrupavčité spojení kostí
dermat-	kůže (derma)	<i>ectoderma</i> <i>entoderma</i>	vnější zárodečný list vnitřní zárodečný list

metr-	děloha (mētrā)	<i>endomētrium</i> <i>paramētrium</i> <i>perimētrium</i>	děložní sliznice děložní vazivo pobřišnicový obal dělohy
my-	sval (mys)	<i>myōma</i> <i>myomētrium</i>	nezhoubný nádor ze svalové tkáně děložní svalovina
odont-	zub (odūs)	<i>parodontōsis</i> <i>periodontium</i>	onemocnění tkáně v okolí zubu závěsný aparát zubu
phys-	růst (fyesthai)	<i>apophysis</i> <i>diaphysis</i>	výrůstek, hrbolek kosti střední část dlouhých kostí
řecká pojmenování fyziologických procesů	význam	příklad	český ekvivalent
aesth-	cítit, vnímat (aisthanesthai)	<i>anaesthēsia</i> <i>dysaesthēsia</i>	z necitlivění porucha citlivosti
pnoē	dýchat (pnein)	<i>eupnoē</i> <i>dyspnoē</i> <i>apnoē</i>	normální dýchání dušnost, namáhavé dýchání zástava dechu
ton-	napětí, tlak (tonos)	<i>hypertonia</i> <i>hypotonia</i>	zvýšený tlak, napětí snížený tlak, napětí
troph-	živit (trefein)	<i>eutrophia</i> <i>dystrophia</i> <i>atrophia</i>	dobrý stav výživy porucha výživy nevýživa, zmenšení (orgánu), úbytek (tkáně)

SLOVNÍ ZÁSoba

acūtē	prudce, akutně
adenōma, matis, n.	nezhoubný nádor ze žlázového epitelu
aethylismus, ī, m.	nadměrné užívání alkoholu
anaemia, ae, f.	chudokrevnost, anémie
anastomōsis, is, f.	chirurgické spojení (dvou částí dutých orgánů, např. střev), anastomóza
anōmalia, ae, f.	nepravidelnost, odchylka, anomálie
anoxia, ae, f.	nepřítomnost kyslíku
antibiōticum, ī, n.	antibiotikum
anūria, ae, f.	zástava, porucha tvorby, vylučování moči
aponeurōsis, is, f.	šlachová blána (plošně rozprostřená)
bulbitis, ītidis, f.	zánět bulbu (rozšířené části) dvanáctníku
cachexia, ae, f.	výrazné zhubnutí a vysílení, celková sešlost a ztráta sil
carcinōmatōsus, a, um	rakovinný, rakovinový
cataracta, ae, f.	šedý zákal

catarrhus, ī, m.	katar (typ povrchového zánětu sliznic, provázený značnou tvorbou sekretu)
cerebellum, ī, n.	mozeček
dehīscētia, ae, f.	rozestup (rány)
diagnōsis, is, f.	diagnóza (rozpoznání, určení)
diagnosticus, a, um	vztahující se k diagnóze, diagnostický
diaphragma, matis, n.	1. bránice; 2. mezistěna, přepážka; 3. dno průjem
diarrhoea, ae, f.	mnohočetný výskyt výchlipek (např. v tlustém střevě)
diverticulōsis, is, f.	porucha trávení (souhrnné označení pro řadu trávicích obtíží, např. nechutenství, nevolnost, zvracení, pálení žáhy, nadměrnou plynatost, průjem, zácpu)
dyspepsia, ae, f.	týkající se dyspepsie (porušeného trávení)
dyspepticus, a, um	výskyt orgánu mimo obvyklé místo
ectopia, ae, f.	embolie (vmetení a zaklínění krevní sraženiny, tuku nebo vzduchu v cévách)
embolia, ae, f.	tělesná dutina vyplněná hnisem
empyēma, matis, n.	týkající se hromadného rozšíření infekční choroby, epidemický
epidēmicus, a, um	hrtanová příklopka
epiglōttis, tidis, f.	1. zhoršující se; 2. znovu se objevující
exacerbāns, antis	vyloučení
exclūsiō, ōnis, f.	nezhoubný nádor z vazivové tkáně
fibrōma, matis, n.	vazivový
fibrōsus, a, um	neutišitelné zvracení
hyperemesis, is, f.	vysoký tlak, hypertenze
hypertēnsiō, ōnis, f.	podbřišek
hypogastrium, iī, n.	podžebří (oblast břicha pod žeberními oblouky)
hypochondrium, iī, n.	mozkový podvěsek, hypofýza
hypophysis, is, f.	chirurgický
chīrurgicus, a, um	zánět žlučníku
cholēcystītis, ītidis, f.	žlučové kaménky
cholēlithiāsis, is, f.	neznámý
īgnōtus, a, um	

ināctīvitās, ātis, f.	nečinnost, klid
īnfaustus, a, um	nepříznivý
īnfectiōsus, a, um	nakažlivý
laparoscopia, ae, f.	vyšetřování břišní dutiny zrakem pomocí laparoskopu
locālis, e	místní
mastoīdeus, a, um	bradavkový, bodcovitý
mēningītis, ītidis, f.	zánět mozkových blan
metacarpus, ī, m.	záprstí ruky
metatarsālis, e	nártní, týkající se nártu
metatarsus, ī, m.	záprstí nohy, nárt
morbidus, a, um	chorobný, nemocný
myōma, matis, n.	nezhoubný nádor ze svaloviny
nervōsus, a, um	nervový
obēsus, a, um	otylý, obézní
obstīpātiō, ōnis, f.	zácpa
orīgō, ginis, f.	původ
paranāsālis, e	ležící v okolí nosu nebo nosní dutiny
paratýphus, ī, m.	infekční nemocnění podobné tyfu
parietālis, e	1. nástěnný; 2. temenní
parōtis, tidis, f.	příušní žláza
periostr(e)ālis, e	týkající se okostice, periostr(e)ální
periosteum, ī, n.	okostice
periphēricus, a, um	vnější, okrajový, obvodový
pertussis, is, f.	černý (dávivý) kašel
pneumonia, ae, f.	zánět, zápal plic
polypōsis, is, f.	mnohočetný výskyt polypů
portālis, e	týkající se vrátnice
prognōsis, is, f.	předpověď
pūrulentus, a, um	hnisavý
rheumaticus, a, um	revmatický, vztahující se k revmatismu
sarcōma, matis, n.	sarkom (zhoubný nádor z pojivové tkáně)
senīlis, e	stařecký
sinusītis, ītidis, f.	zánět dutin
sīve, seu	nebo

steatōsis, is, f.	ztučnění (orgánu), nahromadění tuku v tkáních a buňkách
subacūtus, a, um	méně náhlý
subdurālis, e	subdurální (ležící pod tvrdou mozkovou plenou)
syndesmōsis, is, f.	vazivové spojení kostí
systema, matis, n.	soustava, systém
thrombōsis, is, f.	trombóza (srážení krve v cévách)
thyroīdeus, a, um	štítný, týkající se štítné žlázy
ulcerōsus, a, um	vředovitý, vředový
vāsculāris, e	cévní
vīta-minum, ī, n.	vitamin

CVIČENÍ

1) Přeložte do češtiny následující anatomické termíny.

Apophysis, diaphysis, epiphysis _____

Synarthrosis per synchondrosim, syndesmosim, symphysim _____

Ossa metacarpi _____

Tarsus cum metatarso _____

Processus mastoideus ossis temporalis _____

Aponeurosis musculi bicipitis brachii _____

Cartilago epiglottidis _____

Tunica mucosa uteri seu endometrium, tunica fibrosa seu parametrium, tunica serosa seu perimetrium _____

Peritoneum parietale, viscerale _____

Pars costalis diaphragmatis _____

Glandula parotis _____

Diencephalon _____

Systema nervosum periphericum _____

Ectoderma, entoderma _____

2) Přeložte do češtiny následující klinické termíny.

Diagnosis per exclusionem _____

Prognosis infausta _____

Dyspnoe, apnoe, eupnoe _____

Dysaesthesia _____

Hypotonia uteri _____

Hypovitaminosis _____

Paratyphus _____

Ectopia cordis _____

Empyema subdurale _____

Hyperemesis gravidarum _____

Pleuritis carcinomatosa _____

Myomatosis uteri _____

Catarrhus bronchialis _____

Sarcoma periostale _____

Syndroma spinale _____

Thrombosis imminens _____

Extractio chirurgica dentis permanentis cum anaesthesia locali _____

Anoxia cerebelli post stenosis carotidis _____

Atrophia musculi ex inaktivitate _____

Colitis ulcerosa in anamnesi _____

Suspicio cirrhosis hepatis alcoholicae _____

Status post hepatitis infectiosam _____

Carcinoma laryngis cum metastasibus ad pulmones _____

Sinusitis paranasalis subacuta _____

Arthritis rheumatica digitorum manuum _____

Fibroma hypogastrii lateris dextri _____

3) Přeložte do latiny následující anatomické termíny.

Šikmý průměr _____

Okostice _____

Ochrustavice (obal chrupavky) _____

Ozubice _____

Jazyk _____

Lícni (jařmová) kost _____

Vedlejší nosní dutiny _____

Šlachová blána jazyka _____

Hřbetní vazy nártu _____

Cévní systém _____

Vazivový osrdečník _____

Srdeční nitroblána _____

Přísrdečník _____

Zadní mozek _____

Štítná žláza _____

4) Přeložte do latiny následující klinické termíny.

Chudokrevnost _____

Ochabnutí srdeční svaloviny _____

Vysoký krevní tlak _____

Cukrovka _____

Hnisavý zánět průdušek _____

(Nezánětlivé) onemocnění závěsného aparátu zubu _____

Zástava tvorby moči v ledvinách _____

Mnohonásobný výskyt tukových nádorů slinivky břišní _____

Stařecký šedý zákal _____

Snížená kyselost žaludku _____

Nepravidelnost úhlu dolní čelisti _____

Antibiotikum proti černému kašli _____

Stav po akutním zápalu plic _____

Embolie pravé horní plicní žíly _____

Metastázy rakoviny do mozku _____

Příznaky akutního zánětu mandlí _____

Operace mozkového podvěsku kvůli nádoru ze žlázového epitelu _____

Odumírání jaterní tkáně po otravě _____

Zánět mozku po zánětu příušní žlázy _____

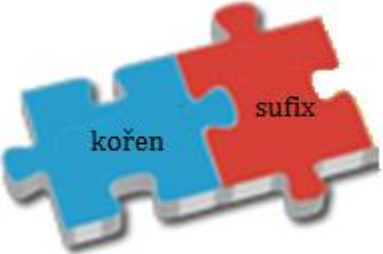
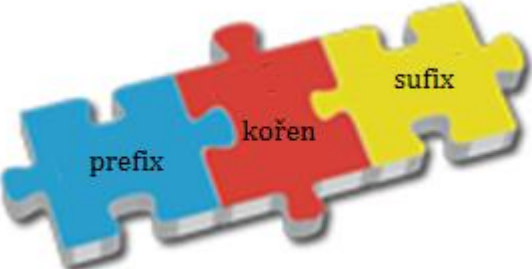
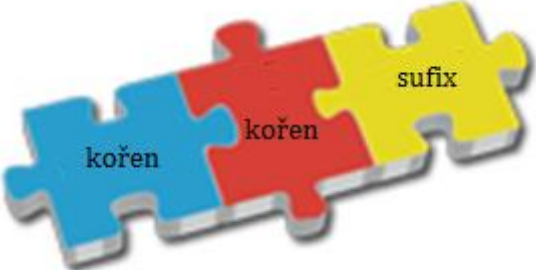
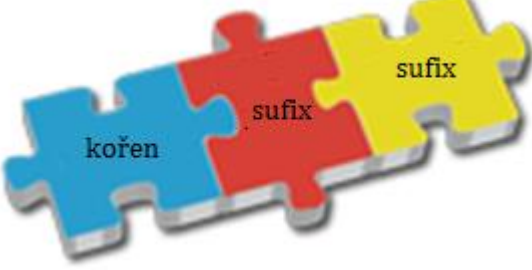
5)

5a) Odpovězte na otázky v tabulce na základě následujících diagnóz.

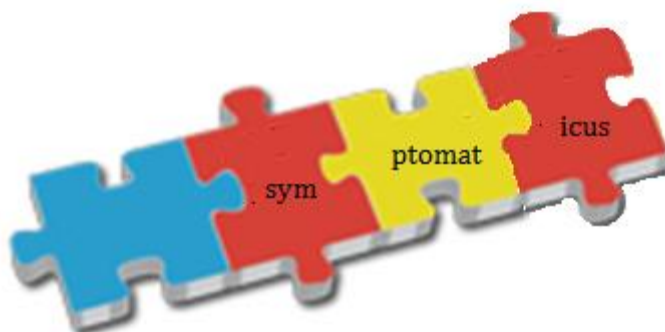
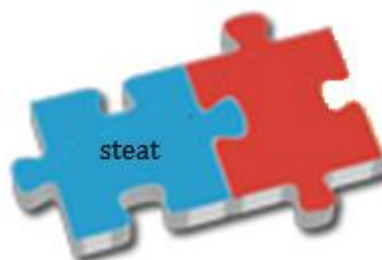
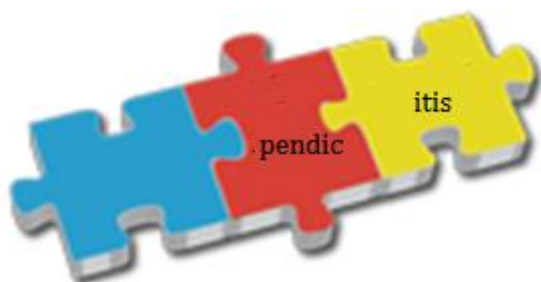
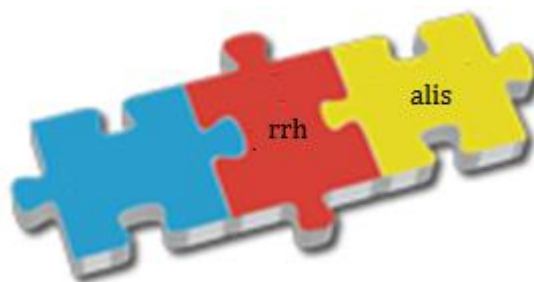
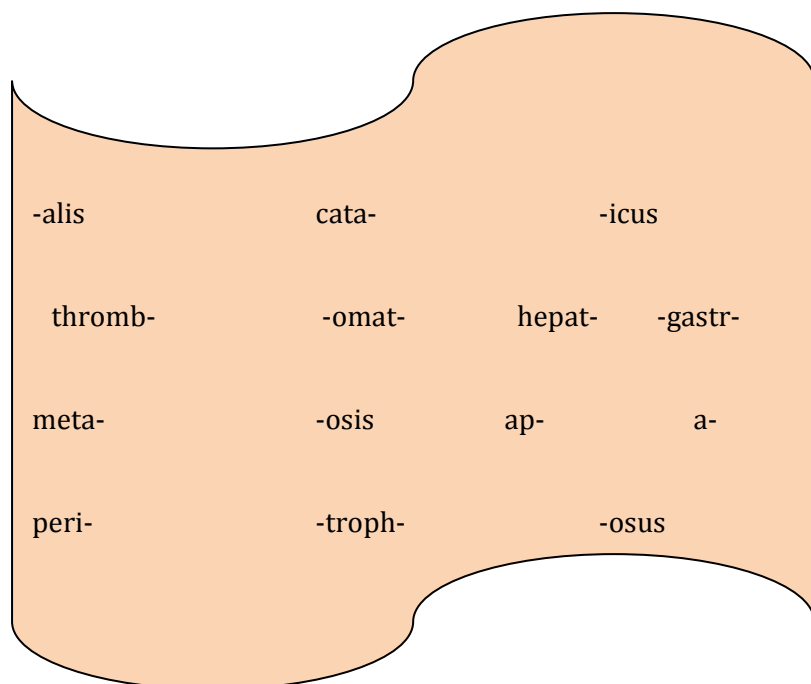
číslo pacienta	diagnóza
Pacient č. 1	Colitis <u>ulcerosa</u> in anamnesi
Pacient č. 2	Fistula perianalis, st. p. evacuationem abscessus <u>perianalis</u>
Pacient č. 3	Gastritis chronica <u>atrophica</u>
Pacient č. 4	Cirrhosis hepatis <u>alcoholica</u>
Pacient č. 5	Stenosis <u>anastomosis</u> recti post operationem
Pacient č. 6	<u>Polyposis</u> intestini crassi
Pacient č. 7	<u>Hypertensio</u> portalis gravis
Pacient č. 8	Hernia <u>supraumbilicalis</u> dolorosa
Pacient č. 9	<u>Cholecystitis</u> acuta cum <u>cholelithiasi</u>
Pacient č. 10	Cachexia <u>carcinomatosa</u>
Pacient č. 11	<u>Dyspepsia</u> – susp. pancreatitidis chronicae

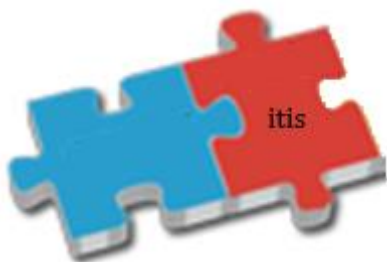
<i>otázky</i>	<i>číslo pacienta</i>
U kterého pacienta je v diagnóze výslovně řečeno, že onemocnění přetrvává delší dobu?	
U kterého pacienta lékař klasifikoval onemocnění jako bolestivé?	
Který pacient si způsobil onemocnění nadměrným užíváním návykové látky?	
U kterého pacienta došlo ke změnám na tlustém střevě v souvislosti s provedením operačního zákroku?	
Který pacient trpí chorobou žlučníku a žlučových cest?	
U kterého pacienta byly diagnostikovány mnohočetné stopkaté útvary na sliznici tlustého střeva?	
U kterého pacienta došlo k výraznému poklesu váhy v souvislosti s jeho onemocněním?	
U kterého pacienta došlo k úbytku určitého orgánu v souvislosti se zánětem?	
U kterého pacienta se vyskytují/vyskytly patologické útvary v okolí konečníku?	

5b) Přiřaďte podtržené výrazy v diagnózách ze cvičení 5a ke schémátům podle jejich morfologické struktury. Zapište výrazy do tabulky v jejich slovníkových tvarech.

morfologická struktura	termíny
	
	
	
	

5c) Doplňte do schémat chybějící morfémy z kartičky tak, abyste vytvořili smysluplné termíny.

5d) Doplňte termíny ze cvičení 5c do diagnóz ve správném tvaru. Číslo v závorce naznačuje počet morfémů v termínu, který se má doplnit.

- 1) Appendicitis acuta _____(3)
- 2) _____venae portae et venae hepaticae (2)
- 3) Dolores _____ l. dx., appendicitis acuta susp. (3)
- 4) Hepatitis B in anamnesi, _____ hepatitis (2)
- 5) Hernia hiatus oesophagei _____(4)
- 6) Peritonitis circumscripta, abscessus _____(3)
- 7) _____ pancreatis lipomatosa (3)

- 8) _____ pancreatis (3)
- 9) Ulcus _____ ventriculi et duodeni recidivans (2)
- 10) St. p. resectionem parietis abdominis et lobi hepatis l. dx. propter _____(2)
- 11) St. p. revisionem cavitatis abdominis propter statum _____ recidivantem (2)
- 12) St. p. _____ infectiosam C (2)
- 13) Hernia _____ l. dx. recidivans dolorosa (2)
- 14) _____ chronica acute exacerbans (3)

6)

6a) Doplňte do diagnóz chybějící prefixy z nabídky, které se významově hodí do obou diagnóz. Uveďte český ekvivalent doplněných prefixů.

diagnózy	prefix
Pacient č. 1: St. p. laparoscopiam ____gnosticam ante dies VI	pro- a- dia-
Pacient č. 2: Gangraena ____betica apicis digiti III. pedis dx.	anti- epi- hypo-
Pacient č. 3: St. p. resectionem coli transversi propter Ca St. p. chemotherapiam St. p. resectionem meta parietis abdominis reg. ____chondrii l. dx.	supra- sub- hypo- eu- dia- cata-
Pacient č. 4: Dolores ____gastrii l. dx. Appendicitis acuta susp.	
Pacient č. 5: Lipoma parietis abdominis ____rectale l. sin.	dys- eu- apo- ana- para- syn-
Pacient č. 6: Abscessus ____caecalis	
Pacient č. 7: Diverticulosis coli sigmodei et descendens in ____mnesi	re- peri- dis- dys- ana- apo-
Pacient č. 8: St. p. resectionem recti anterioris cum dehiscencia ____stomosis	
Pacient č. 9: St. p. parotitidem ____demica St. p. pancreatitidem acutam et meningitidem	en- ad-

Pacient č. 10: Necrosis appendicis ____ploicae	epi- peri- hypo- exo-

6b) Rozved'te zkratky, zkrácená slova a řadové číslovky v diagnózách ve cvičení 6a. Zapište na volné řádky v tabulce.

6c) Na základě diagnóz ve cvičení 6a určete, zda jsou následující tvrzení pravdivá, nepravdivá, případně není možné rozhodnout. Zakroužkujte odpovídající symbol.

Poznámka: Číslo v závorkách odkazuje na číslo pacienta, kterého se tvrzení týká.

Vysvětlivka: √ = pravdivé tvrzení

X = nepravdivé tvrzení

? = není možné rozhodnout

Pacient prodělal zánětlivé onemocnění příušních žláz, slinivky břišní a zároveň žaludku. (9)	√	X	?
U pacienta byl v minulosti diagnostikován mnohočetný výskyt výchlipek tlustého střeva. (7)	√	X	?
Pacient po chirurgickém odstranění konečníku nemá žádné komplikace. (8)	√	X	?
Pacient s gangrénou na prstu na noze podstoupí jeho amputaci. (2)	√	X	?
Pacient, u něhož bylo provedeno endoskopické vyšetření břišní dutiny, během zákroku zemřel. (1)	√	X	?
Pacient si stěžuje na bolesti v pravém podbříšku. (4)	√	X	?
Pacient onemocněl příušnicemi v době sníženého výskytu této choroby v populaci. (9)	√	X	?
U pacienta s nezhoubným nádorem se tento patologický útvar nachází v blízkosti konečníku. (5)	√	X	?
Pacient po odstranění metastáz si stěžuje na silné bolesti v oblasti pravého podžebří. (3)	√	X	?

7)

7a) Spojte slovní základy vlevo se sufiky vpravo tak, abyste vytvořili smysluplné termíny. Zapište na řádky pod rámečky.

Poznámka: Sufixy jsou v různých tvarech.

febr-	abor-
sten-	inopera-
paraoesophage-	oesophag-
fibr-	praepylor- carcin-

	-bilis	
-oma	-osis	-itidem
-alis	-alis	-ilis
-omatosa		-icum

7b) Doplňte termíny ze cvičení 7a do diagnóz na základě kontextu a zakončení substantiv/adektiv.

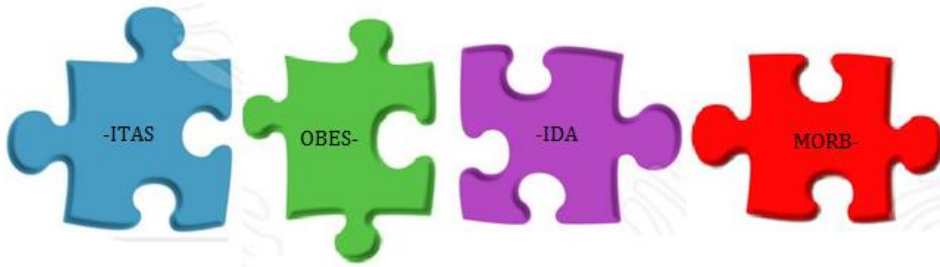
- 1) St. p. _____ acutam (2007)
- 2) Carcinoma oesophagi partis _____
- 3) Carcinoma cardiae ventriculi et oesophagi distalis; status _____ originis ignotae
- 4) Tumor capitis pancreatis _____
- 5) Hernia _____ cum oesophagitide et bulbitide
- 6) Ulcus ventriculi _____ perforatum
- 7) Metastasis _____ hepatis
- 8) Fissura ani chronica et _____ ani chronicum
- 9) _____ bulbi duodeni tumorosa

7c) V diagnózách ve cvičení 7b vyhledejte všechna substantiva a zařaďte je do správné deklinace k příslušnému pádu a číslu.

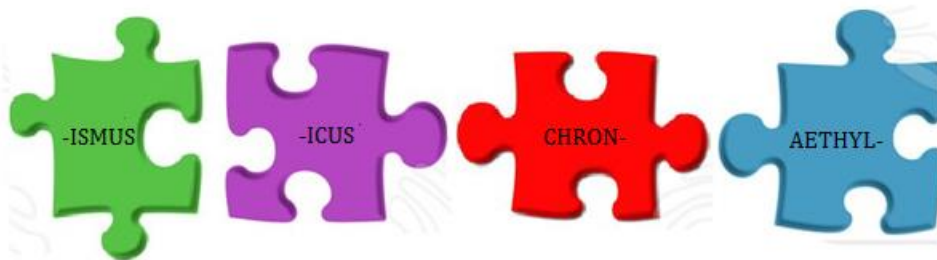
pády	1. deklinace	2. deklinace	3. deklinace	4. deklinace	5. deklinace
nom. sg.					
gen. sg.					
akuz. sg.					
abl. sg.					

8)

8a) Složte diagnózy z následujících slovních základů, prefixů a sufixů. Slova složená z prefixů/sufixů by měla do sebe zapadat podobně jako puzzle.

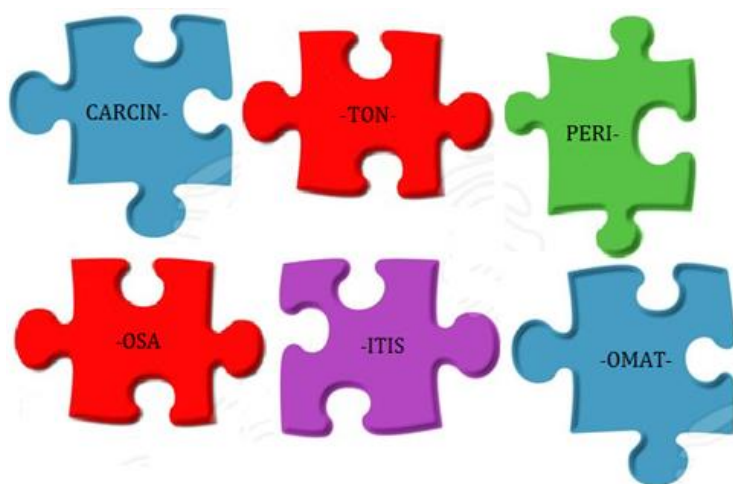
Diagnóza č. 1	
---------------	--

Diagnóza č. 2	
---------------	--

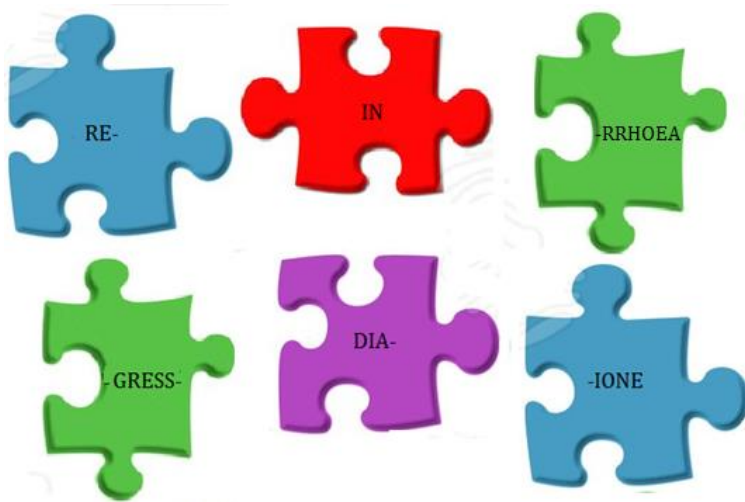
Diagnóza č. 3	
---------------	--

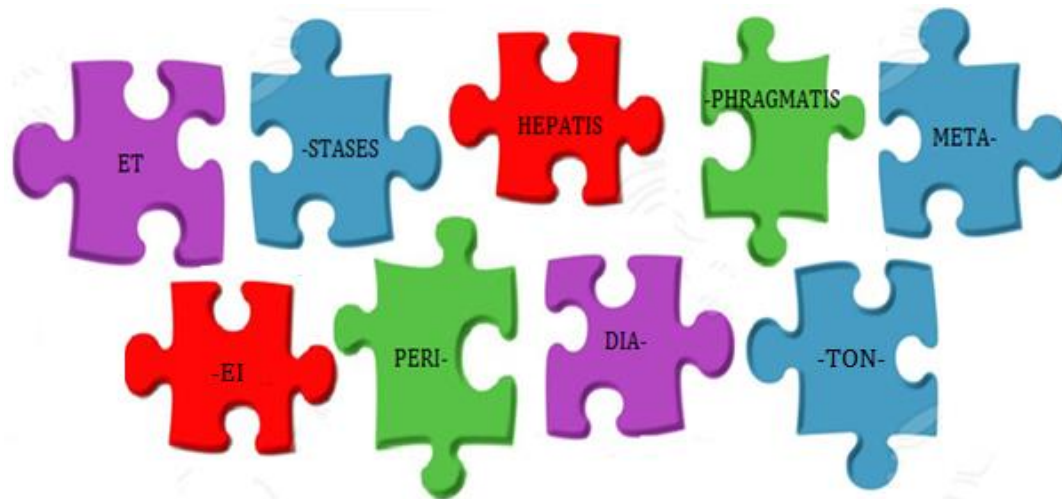
Diagnóza č. 4	
---------------	--

Diagnóza č. 5	
---------------	--

Diagnóza č. 6	
---------------	--

Diagnóza č. 7	
---------------	--

8b) Odpovězte na otázky vztahující se k termínům ve cvičení 8a.

Diagnóza č. 1: Jak zní adjektivum od substantiva <i>obesitas</i> ?
Diagnóza č. 2: Jaké je synonymum k termínu <i>aethylismus</i> ?
Diagnóza č. 3: Jak zní substantivum od adjektiva <i>dyspepticus, a, um</i> ?
Diagnóza č. 4: Z jakých slov jsou odvozeny termíny <i>peritonitis</i> a <i>carcinomatosus, a, um</i> ? Uveďte jejich slovníkové tvary.

Diagnóza č. 5: Jaký je protiklad k adjektivu <i>epigastricus, a, um</i> ?
Diagnóza č. 6: Jaký je protiklad k termínu <i>diarrhoea</i> ?
Diagnóza č. 7: Jak zní adjektiva od substantiv <i>hepar, diaphragma a peritoneum</i> ?

8c) Na základě diagnóz ve cvičení 8a přiřaďte k prefixům paralelní latinské/řecké prefixy, doplňte jejich význam a číslo diagnózy, ve které se prefix vyskytl.

Poznámka: Jeden z prefixů nemá latinský ekvivalent.

latinský prefix/sufix	řecký prefix/sufix	význam	číslo diagnózy
	en-		
post-			
super-			
inter-			
		porucha	
per-			
circum-			
com-			
	ana-		